

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Bc. Michaela Komendová**

Vysoká škola: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
Pedagogická fakulta

Katedra: Katedra společenských věd

Aprobace: AJ - OV

Datum odevzdání posudku: 15. 8. 2014

oponent diplomové práce:
PhDr. Helena Pavličíková, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Některé ekonomické aspekty vzdělávání v České republice (téma)

Považuji volbu tématu diplomové práce budoucí absolventky pedagogické fakulty s kvalifikací pro občanskou výchovu vždy za velmi důležité. Přiznám se, že preferuji to, když se nějakým způsobem dotýká školské problematiky či dokonce obsahuje i metodickou či obsahovou složku, která by se mohla výuce objevit nebo jí napomoci.

Co se týká předkládané práce Michaely Komendové, je pro mne zajímavá tím, jak autorka pojala téma, jak chápe ekonomické aspekty, a očekávala jsem, protože jsem před dvěma lety oponovala už její bakalářskou práci s tematikou OECD, nakolik se v práci ponoří do finančních ukazatelů ekonomiky českého školství, vyzbrojena autoritou OECD. Byla jsem překvapena, že se tak nestalo. Že autorka pro mne v klíčové 4. kapitole zařadila kromě jiných i ne přímo finanční nebo tzv. ekonomicky tvrdá data, ale informuje o komparaci výsledků testování gramotností 15-letých žáků i dospělých v ČR a dalších zemích metodikou OECD. Je mi to docela sympatické, ačkoli z vlastní praxe ve vzdělávacím systému vím, nakolik mohou být finanční kritéria limitující právě ve školství.

Práce se mi jeví ve svém celku jako dobře a s rozmyslem zpracovaná, odpovídající znění zadání. Autorka v něm dostala jistou volnost, co se týká struktury práce, a tu využila. Při stanovení cíle se sice formulačně mírně liší v anotaci, v úvodu i v závěru práce, ale ne tolik, abych to nemohla považovat za nedostatek formulační. Protože k aktuální indikaci vzdělávání u nás v práci skutečně došlo. Zda jde o aspekty „ekonomické“, o tom bude ještě řeč. V jako základní osnovu vidím v práci realizovaný postup od objasnění koncepce lidského kapitálu (1. kapitola), v poměrně širokém záběru, a skutečnost, že tento faktor je cíleně a nezastupitelně utvářen právě vzdělávací soustavou, vzděláváním (2. kapitola), a jejím výsledkem je dosažené vzdělání. To je základem to je základem jak pro ekonomickou činnost jednotlivce i společnosti tak i mimoekonomickou. Pro měření vzdělání i vzdělávání autorka představuje metodiku několika vybraných ukazatelů nebo stanoveného souboru ukazatelů – gramotností (3. kapitola). Tyto ukazatele dále (4. kapitola) ze zdrojů zpracovává graficky a tabulkově (v přílohách) a základním způsobem je analyzuje. V zásadě pak dospívá pro situaci v ČR ke kritickému hodnocení výsledků dosažených u nás. Dokonce u finančního ocenění těch, kdo se systémově zaslouhují o vzdělávání (tvorbu lidského kapitálu) jej posoudila jako katastrofické a pro učitele až demotivující. Takto pojatou a osnovu, realizovanou na dobré úrovni mám za velmi dobrý výsledek, který jako elaborát splňuje bez sporu požadavky kladené na diplomovou práci.

Ovšem přece jen si některé věci zaslouhují doplnění a některé drobnější nedostatky výtku.

Ta základní připomínka je ta, že autorka střídá úrovně nebo záběr toho, co v práci považuje za „ekonomický aspekt“. Dodávám k tomu jen, že nehoruji pro to, že se diplomantka v práci nesituuje do role účetní nebo národohospodářského experta na ekonomiku školství. Dokonce mne těší, pokud je schopna mít nad

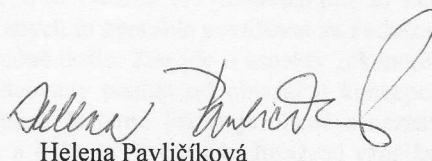
„ekonomickým“ rozměrem jistý společenskovední nadhled. Ale přece jenom měla v práci vysvětlit, za jak „ekonomické“ považuje ukazatele průzkumů PISA a PIAAC. Může to částečně napravit alespoň při obhajobě. Druhou připomínkou je to, že se do cíle ani do zpracování nevešlo nic, co by mohlo informačně nebo metodicky pomoci učitelům občanské výchovy. Ted' nemám na mysli zdůrazňování, jak jsou placeni, ale právě to, co autorka zařadila jako poměrně nová kritéria pro posuzování efektivnosti (výkonu) vzdělávacího procesu. Což je samozřejmě možno chápat jako přípravu faktoru „lidský kapitál“ a rázem se objeví i řada jeho ekonomických rozměrů. Takže mají o tomto testování učitelé něco vědět? Mají se na ně připravovat? Má být „gramotnost“ cíleně zvyšována (i rozšiřována – mediální gramotnost, finanční gramotnost)? A co z toho se má týkat i učitelů občanské výchovy? Nemyslím si samozřejmě, že autorka měla svou práci navíc zahltit rozbořením těchto problémů a současně z nich zpracovat metodickou příručku pro učitele občanské výchovy, ale pokud to v práci úplně chybí byť v náznaku, tak bych to diplomantce i vytkla, ale ráda si vyslechnu při obhajobě její názor k této připomínce.

Přestože práci celkově dobře hodnotím jak z hlediska práce s literaturou včetně zahraniční v angličtině, s primární, sekundární i se zdroji, chci jí připomenout, že pokud v práci nějak využívá svou bakalářskou práci, je povinna ji uvést také v seznamu literatury, nejen na ni odkázat na konkrétních stránkách (což autorka učinila). Mám zato, že práci zvládla odborně při korektním použití metod heuristiky, kompilace, komparace (zde dokonce výborně) i rozboru. Rovněž použití poznámkového aparátu je snad bezchybné. Po stránce grafického zpracování ji za poslední kapitolu i za přílohy chválím, zvláště pokud vezmu v úvahu, že v převážné většině grafů a tabulek jde o její vlastní grafické zpracování vybraných mnohdy z více zdrojů, protože šlo jistě o velmi pracnou záležitost. Opět s výjimkou na str. 54 (nadpis subkapitoly 4.1.1) a u Přílohy 6 (s. 87), kdy došlo k výpadku části tabulky. Ale i celkový vzhled práce má dobrou úroveň. Stylisticky autorka rovněž prokázala, že je schopna psát a členit odborný text, až na výjimky – bohužel se to nepodařilo v anotaci, kde se autorka opakuje (pokud snad nejde o chybu elektronické při editaci) a také snad na straně 10, kde je místo ekonomiky termín ekonomii, pokud testu správně rozumím.

Jazykové zpracování je sice celkově také na dobré úrovni, ale vyskytují se většinou drobné gramatické chyby, které by se vyskytnout neměly. Uvedu namátkou stránky, kde jsem na ně narazila: špatná formulace (s. 9); první věta na str. 10; mají /má (s. 34); 2x se (s. 37); indikátorů/indikátoru (s. 42); nejsou?/jsou (s. 43); indikátoru/indikátorů (s. 44); deflátorů/deflátorů (s. 45); naložit/vynaložit (s. 48); různé/různým (str. 49); za následek/následek (s. 50); dovednostech/dovedností (s. 51). Nemyslím si však, že tyto chyby jsou tak závažné, aby snižovaly celkově dobrou úroveň diplomové práce.

Diplomová práce Michaely Komendové splňuje všechny základní požadavky, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **v e l m i d o b ř e**.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v e l m i d o b ř e**

Helena Pavličíková

podpis oponenta diplomové práce